

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-bachelor Militaire Bedrijfswetenschappen van de Faculteit Militaire Wetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie

Gegevens

datum	Naam instelling	: Faculteit Militaire Wetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie
29 september 2017	Naam opleiding	: wo-bachelor Militaire Bedrijfswetenschappen (180 EC)
onderwerp	Datum aanvraag	: 4 april 2017
Besluit	Graad opleiding	: Bachelor of Science
accreditatie wo-bachelor	Variant opleiding	: voltijd
Militaire Bedrijfswetenschappen	Locatie opleiding	: Breda
van de Faculteit Militaire	Datum goedkeuren panel	: 27 juni 2016
Wetenschappen van de	Datum locatiebezoeken	: 13 en 14 oktober 2016
Nederlandse Defensie	Datum visitatierapport	: 17 januari 2017
Academie		
(005558)		

Beoordelingskader

uw kenmerk NLDA/2017023300
ons kenmerk NVAO/20172547/LL

Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2014, nr. 36791).

Bevindingen

bijlagen 2
De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Onderwerp 1 - Beoogde eindkwalificaties

In de bacheloropleiding Militaire Bedrijfswetenschappen (MBW) staat enerzijds de psychosociale dynamiek van organiseren centraal binnen een geweldscontext en anderzijds de wisselwerking tussen inzetbaarheid, voortzettingsvermogen en presteren bij expeditionair militair optreden. De opleiding wil haar studenten opleiden tot thinking soldiers: academische professionals die door toepassing van wetenschappelijke kennis en inzichten in staat zijn oplossingen te ontwerpen voor de bedrijfskundige vraagstukken uit het militaire werkveld en deze te implementeren. In de ogen van het panel is dit profiel uniek en goed gekozen. De keuze voor een militaire bedrijfswetenschappelijke niche vergroot de relevantie van de opleiding in de context van het beroepenveld, terwijl ze de bijzondere setting van de

Pagina 2 van 7 opleiding binnen de bredere officiersopleiding en de defensieorganisatie als geheel optimaal benut. De beoogde eindkwalificaties sluiten naar het oordeel van het panel aan bij het vakgebied van de bedrijfswetenschappen, al zouden ze de bij dat vakgebied behorende interdisciplinariteit expliciet kunnen benoemen. Ook acht het panel de beoogde eindkwalificaties passend voor een academische bacheloropleiding. Het panel is onder de indruk van de doordachte en uitvoerige wijze waarop de militaire beroepspraktijk in de beoogde eindkwalificaties is verdisconteerd.

Onderwerp 2 - Programma

Het studieprogramma van Militaire Bedrijfswetenschappen zet in op de integratie van een wetenschappelijke en een professionele oriëntatie. Het panel heeft geconstateerd dat de wetenschappelijke oriëntatie van het programma solide is. Studenten krijgen voldoende onderzoeksvaardigheden onderwezen en de vakinhoud reflecteert de stand van de wetenschap. In de cursussen wordt verband gelegd met het lopend onderzoek binnen de FMW. Het panel is daarnaast van oordeel dat de praktijkoriëntatie van het programma voldoet. Vooral in de werkveldspecifieke stromen en in de synthesefase wordt nadrukkelijk een verband gelegd met de beroepspraktijk. Het panel constateert echter ook dat de opleiding in de basisfase kansen laat liggen voor het slaan van een brug tussen wetenschap en beroepspraktijk. Het adviseert de opleiding de beroepspraktijk in deze fase een grotere plaats toe te kennen door meer gebruik te maken van praktijkcases en gastdocenten, maar ook met reflectieopdrachten of evaluerende sessies rondom de niet-academische 'groene' of 'blauwe' perioden van officierstraining (de kleur verwijst naar het tenue van het legeronderdeel waartoe de student behoort) die het studieprogramma onderbreken.

Het panel constateert dat het curriculum inhoudelijk samenhangend is en studenten in staat stelt de eindkwalificaties te bereiken. Wel adviseert het de opleiding de leerdoelen per vak en per leerlijn uniform te maken en ze eenduidiger af te stemmen op de eindtermen. Het panel constateert dat de leerlijnen nu veel losse vakken bevatten, die niet altijd duidelijk op elkaar zijn afgestemd. Het panel beveelt de opleiding aan de coherentie binnen leerlijnen te vergroten en denkt daarbij aan cursusoverstijgend thematisch onderwijs. Daarnaast raadt het panel de opleiding aan de inhoudelijke leerlijnen beter te integreren met de MTO-leerlijn om te voorkomen dat het onderwijs in onderzoeksmethoden gedurende de hele basisfase op een afstand staat van het inhoudelijk onderwijs. In de ogen van het panel zou de coherentie binnen het curriculum aanzienlijk vergroot worden als op een eerder moment, bijvoorbeeld aan het eind van de basisfase, een integratief moment wordt ingevoerd. Het beveelt de opleiding aan om de bestaande, grotendeels informele overlegstructuur uit te breiden met formele overlegmomenten.

Het didactisch concept dat ten grondslag ligt aan het MBW-programma legt de nadruk op actieve participatie door de student en een faciliterende rol voor de docent. Het panel kan zich vinden in dit concept, maar stelt vast dat het in de praktijk niet overal in gelijke mate wordt toegepast. De cursussen kennen vooral in de propedeuse veel hoorcolleges, waarin het accent ligt op overdracht van docent naar student. Later in het programma wordt meer plaats ingeruimd voor discussie en participatie en is er ruimte voor afwisselender werkvormen. Het panel adviseert de opleiding haar didactisch concept nog consequenter naar de cursussen te vertalen. In de ogen van het panel kent de opleiding een adequaat beleid voor studenten met een ziekte of functiebeperking. Studenten ondervinden de spanning tussen 'groene' of 'blauwe' en academische delen van hun officiersopleiding als hinderlijk, maar de opleiding is zich van dit aandachtspunt bewust en neemt voldoende maatregelen om de hinder voor studenten te beperken.

Pagina 3 van 7 De opleiding bewaakt haar militair-academische karakter door een additionele eis te stellen aan instromende civiele studenten en door het percentage hbo-zijnstromers te beperken. Het panel is positief over dit instroombeleid, dat in zijn ogen passend is voor een militair-wetenschappelijke bacheloropleiding in de bedrijfskunde. Met remedial-trajecten vangt de opleiding aansluitingsproblemen adequaat op.

Onderwerp 3 - Personeel

Het panel is van oordeel dat de docenten van MBW over de inhoudelijke expertise beschikken die je mag verwachten binnen een militaire bedrijfswetenschappelijke bacheloropleiding en is lovend over de zeer gunstige docent-studentratio. Hoewel het panel heeft vastgesteld dat het academisch gehalte van het studieprogramma voldoet, acht het verhoging van de promotiegraad onder docenten noodzakelijk in het licht van het principe van de 'onderzoeker voor de klas' dat aan het didactisch concept ten grondslag ligt. Het panel heeft geconstateerd dat het aantal docenten dat een BKO heeft behaald, achterblijft. Gezien de wijze waarop de opleiding zich inzet om het aantal BKO-gecertificeerde docenten uit te breiden heeft het panel er vertrouwen in dat hierin op korte termijn verbetering zal optreden.

Onderwerp 4 - Voorzieningen

Het panel oordeelt dat onderwijsruimten, studieplekken en gemeenschappelijke ruimten voldoen om de opleiding te realiseren. Het is positief over de bibliotheek, die beschikt over een omvangrijke collectie militair-wetenschappelijke literatuur. Het panel prijst de manier waarop de combinatie van militair en academisch onderwijs wordt bevorderd door de nabijheid van opleidings- en 'groene' locaties, door nabijgelegen sportfaciliteiten en door de dienstfiets voor studenten. De fysieke inbedding van MBW in een militaire setting waar historie (het Kasteel van Breda) en hedendaagse voorzieningen samenkomen, is van meerwaarde voor de opleiding en onderstreept haar specifieke militaire niche.

De opleiding MBW hecht veel belang aan de nominale studievoortgang van haar studenten. Uitloop door studievertraging heeft directe gevolgen voor de aansluitende delen van de officiersopleiding en is daardoor niet wenselijk. Om studievertraging te voorkomen is een intensief begeleidingssysteem ingericht. Mentoraat, begeleiding, monitoring van studievoortgang door de examencommissie en de korte lijnen tussen studenten en docententeam stellen de studenten volgens het panel in staat de opleiding zonder vertraging af te ronden. Het panel prijst de opleiding om haar voortdurende en effectieve inspanningen de studenten te begeleiden. Het panel kan zich eveneens vinden in de manier waarop informatievoorziening aan studenten is vormgegeven.

Onderwerp 5 - Kwaliteitszorg

Het beleid rondom kwaliteitszorg binnen MBW is volop in ontwikkeling en stelt kwaliteitscontrole en kwaliteitsverbetering centraal. Het panel stelt vast dat het opleidingsmanagement en het faculteitsbestuur kwaliteitszorg hoog in het vaandel hebben en dat er veel werk is verzet om tot een beleid op dat vlak te komen. Dit heeft in de ogen van het panel geresulteerd in een kwaliteitszorgbeleid dat als voorbeeld voor andere opleidingen kan dienen. In de praktijk is dit beleid echter nog niet in al zijn facetten geïmplementeerd. Het panel is positief over de gang van zaken rondom evaluaties, naar aanleiding waarvan aantoonbaar verbeteringen worden doorgevoerd. Wel acht het de streefdoelen van de evaluaties weinig ambitieus. Het panel constateert dat de docenten de cursusedossiers, die een beeld geven van de PDCA-cyclus op cursusniveau, nog niet altijd goed bijhouden. Het panel raadt de opleiding aan, gezien de spilfunctie van de

Pagina 4 van 7 cursusdossiers in het kwaliteitszorgsysteem, erop toe te zien dat deze te allen tijde volledig zijn.

Het panel waardeert de inspanning die de opleiding zich getroost om draagvlak te scheppen onder de docenten voor de administratieve taken en verantwoordelijkheden die horen bij kwaliteitszorg. Het heeft geconstateerd dat de opleiding alle stakeholders betreft bij de kwaliteitszorg. Aandachtspunt is in de ogen van het panel de samenstelling van de opleidingscommissie: die kende op het moment van visiteren geen studentleden. Het panel acht de werkwijze van de opleidingscommissie weinig proactief. Het tekent aan dat dit gecompenseerd, en wellicht deels veroorzaakt wordt door de actieve en stimulerende rol die het opleidings- en faculteitsbestuur spelen binnen de kwaliteitszorg. De kwaliteit van de interne kwaliteitszorg komt hierdoor dan ook niet in gevaar. Het panel adviseert de opleidingscommissie niettemin haar positie ten opzichte van faculteits- en opleidingsbestuur te definiëren, een heldere taakstelling te formuleren en een actieve plaats binnen de kwaliteitszorg van de opleiding te gaan bekleden.

Onderwerp 6 - Toetsing

Het panel is zeer te spreken over de heldere en doordachte wijze waarop het toetsbeleid van de Faculteit Militaire Wetenschappen is geformuleerd en ingekaderd in het kwaliteitszorgsysteem. Het kan zich daarnaast vinden in de operationalisering van dat beleid in het MBW-toetsplan. De toetsvormen zijn gevarieerd en weerspiegelen de opbouw van het studieprogramma. Het panel raadt de opleiding aan de toetsing in de synthesefase meer te spreiden, zodat studenten niet al te veel essays tegelijk moeten schrijven. De opleiding maakt gebruik van de nodige hulpmiddelen in de toetsing en beoordeling, zoals plagiaatsoftware, tentamenvoorbladen en toetsmatrijzen. Het panel is hierover te spreken, maar adviseert de opleiding hun gebruik breed te implementeren en het initiatief tot het inzetten ervan niet bij de docenten te laten. Het panel kan zich vinden in de vormgeving van het scriptiebeoordelingsproces, al acht het de begeleidingsuren riant en zou het graag zien dat een deel daarvan eerder in het programma wordt ingezet. Het adviseert de opleiding het beoordelingsformulier zodanig uit te breiden dat beoordelaars een toelichting op hun oordeel kunnen geven. Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding de academische eisen binnen het scriptieproces bewaakt in het licht van de druk vanuit de defensieorganisatie om de scriptie op tijd af te ronden. Het prijst de examencommissie om haar actieve rol bij het omzetten van beleid naar onderwijspraktijk en oordeelt dat ze haar wettelijke taak van borging van de kwaliteit van toetsing vervult. Het raadt haar aan om, nu de vormgeving van toetsbeleid, toetsplan en werkwijze van de examencommissie is aangepakt, de kwaliteitsborging van toetsing op het niveau van het programma, de leerlijnen en de vakken ter hand te nemen.

Onderwerp 7 - Gerealiseerde eindkwalificaties

Het panel heeft vastgesteld dat de eindwerken van de opleiding MBW een opvallend hoog niveau vertonen ten opzichte van de eindwerken van vergelijkbare reguliere bedrijfskunde-opleidingen. Het is daarnaast lovend over de koppeling van theorie aan militaire praktijk in de rapportages van het Integratieproject en stelde vast dat het Integratieproject goed laat zien dat de opleiding de brug tussen wetenschap en werkveld weet te slaan. Het panel constateert dat alumni goed terechtkomen binnen de defensieorganisatie en dat zij vaak al snel verantwoordelijke posities bekleden. Het heeft vastgesteld dat alumni hun academische vorming ervaren als onderscheidend ten opzichte van niet-academisch geschoolde collega's. De bacheloropleiding MBW bereidt afstudeerders goed voor op masteropleidingen aan een reguliere universiteit.

Pagina 5 van 7 **Aanbevelingen**

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, in het bijzonder de aanbeveling om het uitstekende kwaliteitszorgbeleid op papier als voorbeeld te laten dienen voor andere opleidingen.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Faculteit Militaire Wetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 14 augustus 2017 naar voren te brengen. Bij e-mail van 2 oktober 2017 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

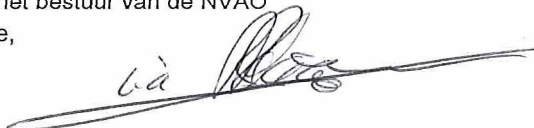
De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Militaire Bedrijfswetenschappen (180 EC; variant: voltijd; locatie: Breda) van de Faculteit Militaire Wetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie te Utrecht. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 29 september 2017 en is van kracht tot en met 28 september 2023.

Den Haag, 29 september 2017

Namens het bestuur van de NVAO

Voor deze,

René Hageman
Afdelingshoofd Nederland

Mr. L.B. Kroes
Directeur Nederland

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Voldoende
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Voldoende
Personeel	6. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Voldoende
Voorzieningen	7. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Goed
	8. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Goed
Kwaliteitszorg	9. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Voldoende
Toetsing	10. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Voldoende
Gerealiseerde eindkwalificaties	11. De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Goed
Eindoordeel		Voldoende